

Definicje w gospodarce

Jedną z zasad racjonalnej dyskusji brzmi, iż „strona nie może używać sformułowań, które nie są dostatecznie zrozumiałe lub są dwuznaczne” (patrz np. Van Eemeren, Grootendorst & Snoeck Henkemans, 2002, s. 182-183). Problem nie jest błahy, efekty używania w przestrzeni publicznej sformułowań niejednoznacznych bywają dramatyczne. W obszarze gospodarczym, szczególnie (lecz nie tylko) po wejściu Polski do UE, powszechne jest oficjalne stosowanie określeń w rodzaju polski, krajowy, narodowy czy też patriotyczny w stosunku do pojęć gospodarczych, które w tradycyjnym rozumieniu mają znaczenie istotnie odmienne niż w przekazie oficjalnym.

Przykładem funkcjonującego w przestrzeni publicznej pojęcia dwuznacznego jest np. „polska gospodarka”. Bez znajomości obu znaczeń hasło Wicepremiera Morawieckiego „więcej polskiej gospodarki w polskiej gospodarce” (patrz np. wystąpienie na spotkaniu z grupą przedsiębiorców z regionu łódzkiego w dn. 15 lipca 2016) staje się jedynie pleonazmem, podobnie jak „procent cukru w cukrze”, co przecież nie było intencją autora. Niejednoznacznie odbierane i rozumiane dla wielu są m.in. także pojęcia: firma polska, przedsiębiorca polski, produkt polski, patriotyzm gospodarczy. Nietrudno zauważyć, że są to pojęcia z grupy kluczowych dla gospodarki.

Zważywszy powyższe, Rada Gospodarcza Strefy Wolnego Słowa, we współpracy z zaangażowanymi w sprawę interesariuszami, podejmuje wyzwanie stworzenia trwałych fundamentów dla racjonalnych dyskusji w obszarze gospodarki, zaczynając od uporządkowania stosowanych definicji, które muszą być jasne i w pełni zrozumiałe dla wszystkich uczestników dyskursu. Zarazem Rada, opierając swoją pracę na wartościach chrześcijańskich i uczciwych zasadach gospodarki wolnorynkowej, upubliczniać i propagować będzie przy tym określone definicje, związane z budującymi podmiotowość wartościami obywatelskimi i narodowymi – nie odmawiając przy tym nikomu prawa do definicji własnych wiedząc, że prawo do odmiennych opinii jest istotą wolnego słowa.

Jednocześnie należy pamiętać, że w przestrzeni publicznej funkcjonują zastrzeżenia, ograniczające prawo do stosowania niektórych sformułowań. Tym samym, w przypadku pojęć potencjalnie niejednoznacznych, domagać się będziemy od stosujących je autorów, występujących w przestrzeni publicznej, powoływania się na stosowne definicje, z prawem do ich komentowania i weryfikacji – definicje to nie dogmaty i tym samym można je poddawać analizie. Niespełnienie tego wymogu przez autorów z zasady umieszczać powinno określone wystąpienia w strefie propagandy – poza obszarem racjonalnej dyskusji. Głęboko wierzymy, że inicjatywie tej przyklasnąć powinny wszystkie podmioty, tworzące przekazy gospodarcze i zainteresowane racjonalną gospodarczą dyskusją.

Fundamentem szeregu dyskusji gospodarczych jest stosunek do roli kapitału krajowego w rozwoju gospodarczym państwa. Przypomnijmy tu cytaty z innej części wspomnianego już wystąpienia Mateusza Morawieckiego: „żeby odbudować rzeczywiście siłę polskiej gospodarki, musimy mieć polską własność, która będzie rosła, gdy będziemy mieć więcej polskich przedsiębiorców i gdy polscy pracownicy będą więcej zarabiali – to element nowego modelu gospodarczego, który budujemy”. Podobną tezę wskazuje „pułapka braku równowagi” Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju: „Krajowy kapitał jest bowiem podstawą stabilności wszystkich gospodarek rozwiniętych i dynamiczny wzrost jego roli stanowi priorytet.”

Tę w pełni zweryfikowaną historycznie tezę całkowicie popieramy. To konstruujący fundament paradygmatu rozwoju gospodarczego suwerennego państwa a zarazem strategiczna baza dla działań Rady.

Zważywszy istniejące, znane definicje na bazie ustawodawstwa polskiego z uwzględnieniem norm UE, właściwe dla ujęcia terytorialnego gospodarki (por. Produkt Krajowy Brutto), proponujemy w kontekście własnościowym (por. Produkt Narodowy Brutto) definicje uzupełniające, nie łamiące znaczeń formalnie obowiązujących. Przyjęta metoda ich tworzenia pozwala na racjonalny dyskurs gospodarczy, połączony z jednoznacznym przekazem treści. Jako przykład komunikatu, mogącego wprowadzić w błąd odbiorców, przytaczamy fragment uchwały nr 14/2016 Rady Ministrów: „należy stymulować aktywności polskich firm tak, aby obecność zagranicznego kapitału wzmocniała perspektywę wzrostu gospodarczego”.

W świetle przedstawionych uwag nasuwają się natychmiast pytania:

- o jakie firmy polskie chodzi - z kapitałem polskim czy zagranicznym?
- o jakim wzroście gospodarczym mówimy – mierzonym terytorialnie (PKB), czy też własnościowo (PNB)?

W powyższym tekście chodzi najpewniej łącznie o firmy z kapitałem polskim oraz zagranicznym, zarejestrowane w Polsce, oraz gospodarkę opartą na modelu terytorialnym mierzoną przez PKB. Ilu odbiorców tak właśnie odebrało tenże tekst, niech czytelnik spróbuje osądzić sam... Wychodząc na chwilę poza obszar gospodarki, mistrzem w kreowaniu nowych definicji z pewnością jest Władysław Frasyniuk. Na wystąpieniu pod Sejmem 16-ego lipca, poinformował: „Na nowo definiujemy słowo patriotyzm, będziemy pisać patriotyzm przez duże „P”.

Przedstawiamy poniżej wybrane pojęcia wraz z ich formalnie obowiązującymi definicjami oraz uzupełniającymi, proponowanymi przez nas:

Majątek (kapitał) narodowy - zasób dóbr materialnych, nagromadzonych w danym kraju; całość aktywów netto, należących do gospodarczych -> podmiotów krajowych.

Propozycja uszczegółowienia:

- **poliski kapitał narodowy** – będący własnością obywateli polskich oraz -> narodowych firm polskich; kapitał polski (rodzimy)
- **zagraniczny kapitał narodowy** – będący własnością obywateli zagranicznych oraz -> zagranicznych firm polskich.

Gospodarka polska (krajowa, narodowa) – struktura z udziałem państwa, w której sumowana jest działalność gospodarcza -> firm polskich.

Propozycja uszczegółowienia:

- **narodowa gospodarka polska** - gospodarka w obszarze firm traktująca jako główny podmiot -> narodowe firmy polskie; gospodarka rodzima
- **zagraniczna gospodarka polska** – gospodarka, w obszarze firm o traktująca jako główny podmiot -> zagraniczne firmy polskie.

Firma polska (krajowa) - szeroka klasa -> podmiotów gospodarczych, których cechą wspólną jest zarejestrowanie siedziby w Polsce

Propozycja uszczegółowienia:

- **narodowa firma polska** – zarejestrowana w Polsce firma z większościowym kapitałem polskim; firma rodzima
- **zagraniczna firma polska** – zarejestrowana w Polsce firma z większościowym kapitałem zagranicznym.

Produkt polski (krajowy) – produkt dostarczony na rynek przez firmę polską.

Propozycja uszczegółowienia:

- **Narodowy produkt polski** – produkt polski (tj. wyrób i/lub usługa) dostarczany na rynek przez -> narodową firmę polską; produkt rodzimy
Rozszerzająco: produkt wytwarzany, lepiej - dodatkowo zaprojektowany przez -> narodowe firmy polskie, najlepiej – mający całkowicie polską wartość dodaną; produkt projektowany, wprowadzany na rynek, produkowany, dostarczany i wspierany eksploatacyjnie w maksymalnym stopniu przez kapitał polski, poprzez w pełni polski łańcuch wartości dodanej.
Wymóg minimalny: marka (brand) produktu jest własnością -> narodowej firmy polskiej.
Uwaga: narodowa polskość produktu ma charakter ilościowy, nie jakościowy!
- **Zagraniczny produkt polski** - produkt dostarczony na rynek przez -> zagraniczną firmę polską.

Pełniejsza lista pojęć oraz ich opisów zamieszczona jest w raporcie „Słownik pojęć” na stronie Rady. Do znajdujących się tam ważnych wątków, związanych z definicją patriotyzmu gospodarczego powrócimy w dalszych publikacjach.

Zachęcamy także do zapoznania się z naszym raportem „Ukryte aktywa gospodarki”, ukazującym m.in. tło problemów z publikacją polskiego PNB.